

Dinsdagconferentie 22-11-2016 – Psalm 3 ‘Hoe talrijk zijn mijn belagers’ NBG

Met het laatste gedicht van Hans Faverey (‘Het Ontbrokene’, 1990) leidt Evelien ons in. Uit het gedicht spreekt iets van iemand die het leven kan loslaten, iemand die er vanuit een ander perspectief naar kijkt. Hij ziet de schoonheid van wat er is, ontmoet zichzelf. Leon Claessen begeleidt ons vandaag. Hij leest Psalm 3. Een psalm die hem aangeraden is omdat hij het druk had. Hij leest het nog een keer. Het is het beeld van iemand die geen kant meer op kan en zijn enige redding ligt in God. Belagers, wettelozen, maak ze onschadelijk... Vragen: wat zijn je overwegingen wie die vijanden zijn? Reacties: het is een strijd in jezelf om alle bekoringen in alle vormen en maten – de vijand zit van binnen – ik vrees de tienduizend dingen niet – men stelt zich op als vijand – ik voel me niet zijn vijand – film gezien *Trial on God* concentratiekamp, dan bid je zo’n psalm, dan blijf je er staande door. Leon: Pascal stelt divertissement als een constitutief gegeven in het menselijk bestaan. In de zin van dat mensen zolang dat kan een uitvlucht zoeken in secundaire zaken, weg van God. Ze stellen uit wat je zou moeten willen en daarin raak je verward. Het is een gegeven voor elk moment, die verstrooiing en de gevolgen ervan, ook op je identiteit. Het is als in de economie van de aandacht, aandacht wordt steeds belangrijker. De aandacht van de mens is beperkt en strijd om de belangen rond aandacht is een cruciaal onderwerp in deze tijd. Daarin zijn hoge ideële doelen mogelijk en anderzijds die van onzichtbare dieptemanipulatie. Onze identiteit is ermee gemoed. Vraag: waarom was David (psalm 3) op de vlucht voor zijn zoon Absalom? Absalom wilde zijn vader van de troon stoten maar werd uiteindelijk verslagen door Davids’ leger. Leon: een feitelijke persoonlijke noodsituatie van verdrukking, zich mogelijk bewust van persoonlijke onderliggende oorzakelijke condities, als oordeel over geluk en ongeluk, neem David... Pak het gedicht van Faverey erbij. Je hebt kanker en je sterft, wat is dan je redding? In die directheid van het leven kan er iets wezenlijks gebeuren. Psalm 3, vanaf vers 4 is een houvast, je geeft het niet op, je hebt een verweer. Psalm 3 is bedoeld om het eigen hart en houding waar je mededogend kan zijn te versterken. Het is een levenstaak het zwarte beeld van de wereld, jezelf, te leren accepteren met alle tekortkomingen. Het gaat hier om roeping en uitverkiezing, over genade die je helpt. Het heeft iets collectiefs en persoonlijks, het is een innerlijke strijd. Hoe werkt dat? Het is een strijd tussen binnen en buiten en wij en zij. Enerzijds iets heel persoonlijks en anderzijds de klacht en de hulp van een volk. Leon: Wat zie je hier als de vijand? Reactie: Fortmann zegt: geleidelijk aan verdwijnen de begeerten, de onthechting wordt actiever. Het is wel een leerweg om op den duur zo geen vijanden meer te hebben. Een vijand zou een ernstige ziekte kunnen zijn, denk aan Hans Faverey. Dat gedicht is speciaal gekozen voor deze psalm 3, over verdrukking en bevrijding, een bepaalde benadering daarvan. Faverey heeft al die belangen niet meer hij kijkt zo naar de realiteit als onbegrensde levensruimte waarin hij waarneemt, schoonheid ziet, samenvallen met God. Reactie: zou God ook die leegte kunnen zijn? Ja. Leon: wat versta je hier onder redding? Dat je weer opgericht wordt; ongebrokenheid, altijd weer kracht. Dat je tegen de leegte kunt? Dat je kunt leven met die ruimte als symbool van innerlijke ruimte? Er is steeds een spanning tussen hoe je iets opvat en hoe iets is. Die ruimte kan een poort bieden dan kom je in een grotere ruimte. Het gedicht van Faverey is een moderne versie van de psalm, het is een bede tot God. Als je God, God kunt laten en de leegte de leegte dan laat je God binnen en houdt de deur open voor alles wat bestaat. Het heeft met totale acceptatie te maken, met iets omarmen. ‘Roekeloze schoonheid’ zegt Faverey, het ziet af van steun of toeverlaat, geen enkel verweer of steun, je geeft je over, daar zit iets roekeloos in. ‘Meedogenloze schoonheid’ – onontkoombaar schoonheid die je ten diepste overweldigt als jij je roekeloos overgeeft. Fixeren wijst op: gij zult u geen beeld vormen, laat de werkelijkheid bij God. Eigen nietigheid, als daar niet meer tussen komen. Het is ook een Zen traditie, voorbijgaan aan het fixeren. Faverey heeft een ander Godsbeleving dan in de psalm; God houdt zich in de leegte verborgen, een beleving vlak voor de dood staande. De woestijnvaders beschrijven dat ook, leegte die diepgang heeft. Door oefening ervaar je de grootsheid van die leegte. Door te mediteren op de dood leer je jezelf kennen, Memento Mori. Bij jezelf komen is de weg naar God. Verbondenheid met God mis je die? Vorige week is daar iets over gezegd en het gedicht van Ida Gerhardt ‘Oud worden is het uiteindelijk vermogen...’ wordt aangehaald. Dan is het tijd en ‘Het Ontbrokene’ van Hans Faverey klinkt nog een keer als afsluiting.